

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

08-04-2025 12:00 - 14:15

Grøndalsvej 2, lokale 1128

Information:Deltagere:

Helle Bach Lauridsen
Ole Kiil Jacobsen
Jette Bjørn Hansen (afbud)
Morten Korsgaard Kristensen
Rasmus Rosendahl Brink Graff
Nikolaj Harbjerg
Rasmus Ellermann-Aarslev
Stefan Møller Christiansen (afbud)
Susanne Holst
Tanja Nyborg
Thomas Medom

Pkt. 2: Tid: 20 min. Deltagere: Mette Søberg og Tina Kornbeck
Pkt. 3: Tid: 20 min. Deltagere: Mette Søberg og Jens Møller Hald
Pkt. 6: Tid: 15 min. Deltagere: Gitte Lervad Lundø og Jens Møller Hald
Pkt. 7: Tid: 10 min. Deltagere: Stine Mørcholdt og Stine Røge
Pkt. 8: Tid: 10 min. Deltagere: Stine Jepsen og Ninna E. Holm

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 1. april 2025.....	1
Punkt 2: Evaluering af Børnelitteraturfestivalen Albus (HBL).....	2
Punkt 3: Justering af ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn (HBL).....	3
Punkt 4: Forberedelse til byrådsmødet den 9. april 2025.....	4
Punkt 5: Evt.....	4

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 1. april 2025

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

01-04-2025 11:00 - 13:15

Rådhuset, rådmandens kontor

Information:Deltagere:

Helle Bach Lauridsen
Ole Kiil Jacobsen
Jette Bjørn Hansen (afbud)
Morten Korsgaard Kristensen (afbud)
Rasmus Rosendahl Brink Graff (afbud)
Nikolaj Harbjerg
Rasmus Ellermann-Aarslev
Stefan Møller Christiansen (afbud)
Susanne Holst
Tanja Nyborg
Thomas Medom

Pkt. 4: Tid: 15 min. Deltagere: Mette Søberg og Patrick Larsen

Pkt. 5: Tid: 15 min. Deltagere: Nicolas Madsen og Henrik Larsen

Pkt. 6: Tid: 45 min. Deltagere: Mikkel Munk Quist Andersen og Lisa Balch

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 25. marts 2025.....	1
Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 25. marts 2025.....	1
Punkt 2: Forberedelse til Børn og Unge-udvalget den 2. april 2025.....	1
Beslutning for Punkt 2: Forberedelse til Børn og Unge-udvalget den 2. april 2025.....	1
Punkt 3: Evt.....	1
Beslutning for Punkt 3: Evt.....	1

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 25. marts 2025

Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 25. marts 2025

Godkendt.

Punkt 2: Forberedelse til Børn og Unge-udvalget den 2. april 2025

Dagsorden:

1. Godkendelse af referat fra den 19. marts 2025
2. Børneliv i Aarhus - oplæg til politisk drøftelse
3. Regnskab 2024
4. Status på ny model for pasningsgaranti
5. Skriftlige orienteringer
6. Sager på vej
7. Evt.

Beslutning for Punkt 2: Forberedelse til Børn og Unge-udvalget den 2. april 2025

Drøftet.

Der gives en opdateret orientering om dagtilbud i Sydbyen.

Punkt 3: Evt.

Beslutning for Punkt 3: Evt.

Intet til referat

Punkt 2: Evaluering af Børnelitteraturfestivalen Albus (HBL)

Tid: 20 min. Deltagere: Mette Søberg og Tina Kornbeck

2. april 2025
Side 1 af 3

Beslutningsmemo

Emne **Evalueringen af Børnelitteraturfestivalen Albus**
Til Rådmandsmøde den 8. april 2025

Børn og Unge
Pædagogik, Organisation og
Sundhed
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes indstillingen?

Forvaltningschef Helle Bach Lauridsen har sat forslaget på dagsordenen med henblik på, at evalueringen af Albus Børnelitteraturfestivalen 2022 og 2024 tages til efterretning.

Der ønskes desuden en drøftelse af ønsket og muligheden for fremadrettet samarbejde med MBK omkring festivalen, herunder MBU's medfinansiering af Albus forud for eventuel fælles rådmandsmøde.

Derudover tages stilling til, om der skal være en fælles præsentation af evalueringen i hhv. Børn- og Ungeudvalget og Kulturudvalget på baggrund af et ønske fra MKB.

Sektion Skole
Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41872808

Sagsbehandler:
Tina Kornbeck Nielsen

Sags-ID: EMN-2025-003770

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles at:

- Evalueringen af Albus Børnelitteraturfestivalen tages til efterretning.
- Ønsket om den fremadrettede deltagelse og medfinansiering af Albus drøftes og afklares.
- Der tages stilling til, om der skal være et fælles rådmandsmøde mellem MBU og MKB med henblik på beslutningen om den fremadrettede deltagelse og medfinansiering af Albus.
- Det afklares, om der skal laves aftale med MKB om fælles præsentation af evalueringen af Albus i hhv. Børn- og Ungeudvalget og Kulturudvalget.

3. Baggrund for indstillingen

Kort om Albus

Albus Børnelitteraturfestival er en del af Aarhus Kommunes strategi for sprog og literacy, som MKB og MBU samarbejder om. Albus består af nye og tilbagevendende aktiviteter omkring læsning og litteratur for børn og unge i skole, dagtilbud og fritid og kulminerer med en festival hvert andet år.

Formålet med Albus er at styrke børn og unges læseglæde og inspirere til litteratur (i skole, daginstitution og hjem) gennem:

2. april 2025
Side 2 af 3

- Børn og unges egen produktion og deltagelse.
- Fokus på kvalitet i mødet med og om litteratur.
- Variation i formater, så flere har mulighed for at deltage.

Der er lavet en evaluering af de seneste Albus festivaler i 2022 og 2024 (bilag 1 og 2).

Børn og Unges medfinansiering af Albus

MBU har siden 2018 bidraget økonomisk til gennemførelsen af Albus Børnelitteraturfestival hvert andet år og til evalueringen heraf. MBU bidrog i 2018 med i alt 500.000 kr. (100.000 kr. i form af medarbejderressourcer).

På baggrund af evalueringen af Albus 2020 blev det på det fælles rådmandsmøde i foråret 2021 besluttet:

- At MBU bidrager med 200.000 kr. samt hvad, der svarer til 300.000 kr. i medarbejderressourcer i Albus i henholdsvis 2022 og 2024.
- At MBU indgår i både Albus' projektgruppe (medarbejderniveau) og styregruppe (ledelsesniveau) som en del af bidraget til Albus og organisationen heraf.
- At der på baggrund af evalueringen af Albus 2024 foretages en evaluering og drøftelse af den fremadrettede værdi i arbejdet med at øge børns læseglæde og -færdigheder.

På det koordinerende samarbejds møde mellem MKB og MBU den 20. februar 2025 gav MKB udtryk for, at de ønsker et fælles rådmandsmøde med henblik på en drøftelse og afklaring af mulighederne for MBU's fremadrettede medfinansiering af Albus. Derudover ønsker MKB en fælles præsentation af evalueringen i hhv. Børn- og Ungeudvalget og Kulturudvalget.

Kortlægning af sprog- og læseområdet

Den 5. november 2024 godkendte rådmanden i forbindelse med udmøntning af MBU's omstillingsplan, at der skal udarbejdes en kortlægning og vurdering af sprog- og læseområdet samt matematikområdet. Denne skal senere fremsendes som en selvstændig sag til chef- og rådmandsmøde. Samarbejdet om Albus indgår som en del af denne kortlægning, men der gøres her opmærksom på, at eventuel fremadrettet medfinansiering af børnelitteraturfestivalen ikke indgår i budgettet til drift og understøttelse af sprog- og læseområdet i Pædagogik, Undervisning og Fritid.

4. Anbefalinger ifm. fortsat samarbejde og finansiering af Albus

2. april 2025
Side 3 af 3

Evalueringen af Albus 2022 og 2024 viser, at festivalen har givet mange positive og værdifulde litteraturoplevelser for børn, unge og familier. Der ses fra 2022 til 2024 en øget deltagelse og opbakning til festivalens aktiviteter, hvor eleverne er blevet inspireret til at læse og de fagprofessionelle til nye former af fortælling og litteraturarbejde (se bilag 1 og 2).

Der rettes i evalueringen af Albus en opmærksomhed på, det er det lange seje træk og konstante litteraturdryp i hjem, institution, skole og på bibliotek, der i sidste ende har betydning for læseglæden hos børn og unge. Derfor er det væsentligt, at Albus er en festival, der bygger på længere og gentagende forløb og aktiviteter, der rækker ud over de konkrete festivalsdage og skaber tilknytning mellem dagtilbud, skoler og lokalbiblioteker og med inddragelse af forældrene. I den forbindelse er det tætte samarbejde mellem MKB og MBU om Albus afgørende.

Den samlede vurdering er, at Albus er med til at styrke børn og unges læseglæde.

5. Økonomiske konsekvenser ifm. medfinansiering af Albus

Det er den faglige vurdering fra PUF's side, at en fremadrettet medfinansiering fra MBU's side kan skaleres med 0,2 mio. kr. Nedskaleringen vil alene ske på den del, der omhandler den centrale understøttelse fra MBU, og vil betyde, at den centrale understøttelse (medarbejderressource i PUF), nedskales fra 0,3 mio.kr. (0,4 årsværk) til 0,1 mio. kr. (0,14 årsværk), mens tilskuddet til MKB fastholdes på 0,2 mio. kr.

Albus holdes hvert andet år, og der vil således være tale om et finansieringsbehov på 0,3 mio.kr. i henholdsvis 2026 og 2028 - og evt. fremadrettet hvert andet år.

Det foreslås, at medfinansieringen af Albus bæres ind som et tema i forbindelse med budgetforhandlingerne. Alternativt skal der kigges på, om der kan findes midler inden for MBU's samlede budgetramme.

6. Videre proces og kommunikation

- Eventuelt fælles rådmandsmøde, hvor det fremadrettede samarbejde og MBU's medfinansiering drøftes.
- Børn- og Ungeudvalget og Kulturudvalget præsenteres eventuelt for evalueringen af Albus.

ALBUS FESTIVAL FOR BØRNE LITTERATUR

EVALUERING
2022/2024

OVERBLIK

- Hvad er Albus
- Albus i hele kommunen
- Skoler: nøgletal, udvalgte arrangementer og tilfredshed
- Dagtilbud
- Familier
- Læseambassadører
- Udviklingspotentiale
- Fastholdelse

HVAD ER ALBUS?

Punkt 2, Bilag 2: Bilag 1
Evaluering Albus 22-24.pdf

En paraply for læseindsatser, der kulminerer med en festival hvert andet år

"Læsning er en værdifuld kulturel oplevelse i sig selv og har betydning for den enkeltes identitetsdannelse."

- Strategi for sprog og literacy, Aarhus Kommune

Albus-arbejdet er motor for udviklingen og fastholdelse af læseindsatser for børn og unge i Aarhus Bibliotekerne.

I Albus-arbejdet ligger en børnelitteraturfestival med aktiviteter for både skoler, daginstitutioner, fagprofessionelle og familier.

Formålet er at styrke børn og unges læseglæde gennem:

- Børn og unges egen produktion og deltagelse.
- Fokus på kvalitet i mødet med og om litteratur.
- Variation i formater, så flere bliver inviteret ind i litteraturens verden.

Frivillige
læseambassadører
på arbejde under
festivalen

ALBUS I HELE AARHUS

Nøgletal for skole- og
biblioteksdeltagelse 2022 og 2024

SKOLER

2024

39 arrangementer
25 folkeskoler
4 privatskoler

2022

36 arrangementer
21 folkeskoler
4 privatskoler

LOKALE BIBLIOTEKER

2024

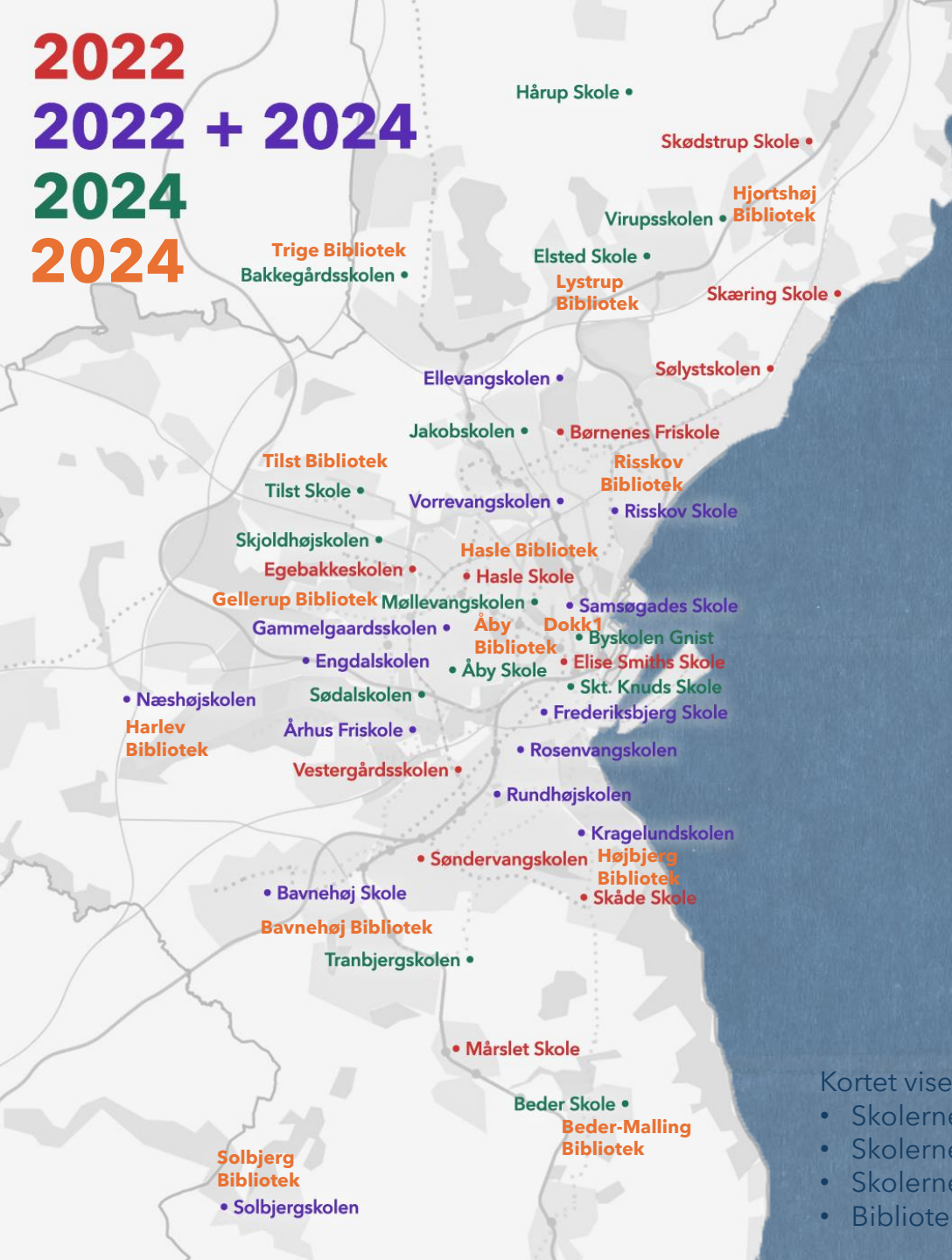
20 arrangementer fordelt på
13 lokale biblioteker.

2022

10 arrangementer fordelt på
10 lokale biblioteker.

Kortet viser:

- Skolerne skrevet med rødt, deltog udelukkende i 2022
- Skolerne skrevet med blåt deltog i både 2022 og 2024
- Skolerne skrevet med grønt deltog udelukkende i 2024
- Bibliotekerne skrevet med orange deltog i 2024

HVEM VIL VÆRE LITTERÆR

Regional læsekonkurrence for 5. klasse

Punkt 2, Bilag 2: Bilag 1
Evaluering Albus 22-24.pdf

"Det har givet mig lyst til at læse nogle nye serier. Nogle gange har jeg bare læst de samme bøger igen og igen" - Amalie, 12 år

Klasserne dyster i viden om 12 udvalgte bøger. De første runder finder sted på skolen, mens den store finale foregår under Albus Festival.

Den er et højdepunkt med hujende børn og spænding til det sidste.

Konkurrencen i Aarhus planlægges i samarbejde med MBU og hvert år deltager minimum 40 århusianske klasser.

Vinderen i 2024 blev Samsøgades Skole, som dystede mod skoler fra Holstebro, Ringkøbing-Skjern og Hedensted Kommuner.

Den store finale 2024

National skrivekonkurrence (9-14 årige)

"Det er meget atypisk, at der er konkurrencer i forbindelse med danskfaget og derfor bliver eleverne ekstra motiverede. Børnene synes også at præmien er attraktiv og sej. Det er specielt for eleverne, at det er en professionel forfatter, der læser og bedømmer deres produkter."
- Lærer, der har deltaget i 500 ord med sin klasse flere gange.

500 ord er for skriveglade børn – i skole og fritid. Hvert år modtager vi omkring 1.000 historier fra hele landet. Alle kan være med, forhistorierne må maks. fylde 500 ord.

En jury udvælger 16 nominerede.

To vindere kåres:

- Én vinder et ophold på Brønderslev Forfatterskole
- Én får sin historie udgivet som illustreret bog

Kåring, fejring og udstilling af de nominerede historier finder sted under Albus Festival.

HUSKUNSTNERFORLØB

Børn med skolevægring, en illustrator og en forfatter skabte sammen udstillingen Hav-Dy

"Det er sjældent at opnå så fine resultater, når man er sårbar og usikker i skolesammenhænge, så det har gjort et kæmpe indtryk og styrket troen på egne evner hos flere elever fra gruppen."

- Deltagende lærer, Bavnehøj Skole

7 piger fra 6-8. klasse på Bavnehøj Skole mødtes over tre onsdage for sammen at skabe universet Hav-Dy - en verden under vandet uden for Dokk1.

Forfatter Annie Bahnson og illustrator Anya Winqvist skabte et trygt rum for alle og et involverende forløb, hvor børnenes aftryk er tydelige.

Det endelige resultat blev en udstilling som deltagerne stolt kunne vise frem for familie og besøgende på Dokk1.

Den blev herefter givet til Bavnehøj Skole.

National bogpris med børn i centrum

"Jeg synes, at det var sjovt og spændende at møde de forskellige forfattere, og stille dem spørgsmål og få autografer" - Pige, 10 år.

"Det gør det mere spændende og specielt at læse bøger, når vi skal anmelde dem"
- Pige, 12 år

Orlapiisen er børnenes egen bogpris – børn nominerer, anmelder og stemmer på deres favoritter.

Prisen gennemføres i tæt samarbejde med eReolen GO, og er støttet af Slots- og Kulturstyrelsen.

2024

- Cirka 20.000 børn stemte
- 320 Orla-ambassadører fordelt over hele landet (anmelder og nominerer bøger)
- 350 tilskuere til showet under Albus Festival

Anders Matthesen
modtager en Orlapris
for bogen Ternet Ninja 3

HVAD SYNES ELEVERNE?

"Jeg synes at det var sjovt at møde en forfatter - jeg fik også hendes autograf" - Pige, 9 år

"Jeg plejede at læse fantasy, men nu har jeg også begyndt at læse gys og sjove bøger" - Dreng, 10 år

Eleverne viser stor tilfredshed og glæde ved deltagelse i Albus Festival.

Eleverne giver udtryk for øget læselyst - oftest med grund i det forberedende forløb op til festivalen.

Det kan f.eks. gennem anmeldelsesskrivning, forberedelse af spørgsmål eller ved at eleverne præsenteres for nye bøger gennem forløbet.

Punkt 2, Bilag 2, Bilag 1
Evaluering Albus 22-24.pdf

HVAD SYNES LÆRERNE?

"Det fungerede rigtig godt at arbejde med bogen på skolen og komme på Dokk1 og arbejde omskabende med værket."

"Anne Sofie Hammer var fantastisk til at fortælle små børn, hvorfor hun blev forfatter. Hendes energi smittede af, og mange børn fik større skrivelyst efter dette besøg"

"Jeg kunne godt finde på at bruge bogen til undervisning en anden gang med en anden klasse - og den måde, der blev undervist på" - Tre deltagende lærere.

Lærerne giver udtryk for at festivalen har givet et godt lærings- eller undervisningsmæssigt udbytte, og at elementer fra festivalen kan bruges i undervisningen fremadrettet. Dette kan være f.eks. være at bruge de samme bøger, læringsmetoder eller forløb.

ALBUS FOR DAGTILBUD

Et fokusområde under udvikling

"Børnene får både en læseoplevelse og får puttet masser af sprog på. Og så er det dejligt med den kreative udfoldelse i et andet rum. Kunst og kreativitet kan se ud på flere måder." - Deltagende pædagog

Albus Festival har siden 2022 haft fokus på at tilbyde daginstitutioner aktiviteter, der gennem leg, kreativitet og oplevelse giver børn positive oplevelser med litteratur og fortælling. Aktiviteterne foregår primært på de lokale biblioteker, i daginstitutionernes nærområde.

2024

11 arrangementer

2022

7 Arrangementer

ALBUS OG READ 3-4 ÅR

Punkt 2, Bilag 2: Bilag 1
Evaluering Albus 22-24.pdf

Synergi mellem læseindsatser

***"Højtlesningen fungerede godt. Godt at børnene blev introduceret til læsning på flere måder. De var optaget, selvom det var en anden ramme."
- Deltagende pædagog***

***"Vi var meget nysgerrige på et kreativt arrangement. Det er utrolig dejligt at det bliver faciliteret for os. Vi kan i langt højere grad have fokus her end derhjemme. [...] Vi har også lånt bøger med hjem, som vi læser når vi kommer hjem. Vi har fået inspiration til nye bøger."
- Forælder, der deltog i Bea og Basse på Dokk1.***

I 2024 blev Albus og READ 3-4 år tænkt sammen og højtlesning blev koblet med en kreativ workshop for at skabe litteraturoplevelser for både daginstitutioner og familier.

- Kreativ workshop på Hasle bibliotek
- Udstilling på Hasle Bibliotek
- Familiearrangement på Dokk1
- READ-vejledninger som en del af bogudstillinger under festivalen

Illustrator Signe Kjær til
Albus på Hasle Bibliotek

ALBUS FOR FAMILIER

Punkt 2, Bilag 2: Bilag 1
Evaluering Albus 22-24.pdf

Arrangementer for familier med
børn i alderen 2-14 år

"Vi hørte om Albus og dette arrangement gennem vores drenges vuggestue. Arrangementet var meget anderledes end det vi havde forventet - men det var anderledes på en god måde. Det var meget imødekommende og nærværende. Det var interaktivt. Børnene blev involveret og de elskede det." - Deltagende forælder

2024

20 arrangementer

2022

11 Arrangementer

- Oplæg og foredrag
- Iscenesat højtlesning
- Skattejagt
- Teater
- Sanserum
- Udstillinger
- Kreative workshops
- Konkurrencer

LÆSEAMBASSADØRER

Læseambassadørerne
Punkt 2, Bilag 2, Bilag 1
Evaluering Albus 22-24.pdf
backstage til Albus Festi

Frivillige læseglade børn 10-14 år

"Noget af det fedeste ved at være læseambassadør, er at man føler, at man er del af noget større"

- Læseambassadør, 14 år

Læseambassadørerne kommer fra hele kommunen og mødes på Dokk1, hvor de deler deres yndlingsbøger og anbefaler dem til andre. Desuden er de med til at lave arrangementer og er en uundværlig del af Albus Festival.

- Boganbefalinger på SoMe og web
- Bogudstillinger på Dokk1
- Arrangementer (fx Readathon og Albus Festival)

UDVIKLINGSRUM

Albus arbejder løbende på at forbedre, forankre og afprøve nyt i arbejdet med børn og læsning

- Flere aktiviteter målrettet dagtilbud
- Større sammenhæng med andre projekter og indsatser.
- Fokus på længerevarende forløb (om litteratur og sprogstimulering) i samarbejde mellem daginstitution og bibliotek
- Øget fokus på udvalgte målgrupper (fx læsesvage, tosprogede, sårbare) i samarbejde med skoler.
- Øget fokus på diversitet i programmet.
- Opsøge og afprøve nye formater for formidlingen af litteratur for at få endnu flere med.

DET VIL VI FASTHOLDE

Det er vigtigt at holde fast
i alt det, der virker

- Fortsat fokus på positive læseoplevelser for at skabe læseglæde.
- Fokus på blivende/gentagende aktiviteter og længere forløb
- Tydelig kommunikation og tilpasning til skolernes årsplanlægning.
- Medinddragelse af børn og unge.
- Samarbejde med lærere og pædagoger.
- Aktiviteter i hele kommunen.
- Fokus på sprogstimulering, leg og kreativitet

Baggrundsnotat vedr. evalueringen af Albus

21. januar 2025
Side 1 af 3

Kort om børnelitteraturfestivalen Albus?

Albus børnelitteraturfestival er en del af Aarhus Kommunes strategi for sprog og literacy, som MBU og MKB samarbejder om. Albus består af nye og tilbagevendende aktiviteter omkring læsning og litteratur for børn og unge i skole, dagtilbud og fritid og kulminerer med en festival hvert andet år.

Formålet med Albus er at styrke børn og unges læseglæde og inspirere til litteratur (i skole, daginstitution og hjem) gennem:

- Børn og unges egen produktion og deltagelse.
- Fokus på kvalitet i mødet med og om litteratur.
- Variation i formater, så flere har mulighed for at deltage.

Albus festivalen byder på en række arrangementer for skoler, dagtilbud, familier, unge og fagprofessionelle med henblik på gode litteraturoplevelser i hele kommunen. Festivalen har været afholdt i 2018, 2020, 2022 og 2024 med en miniversion i 2019, 2021 og 2023. Selve festivalen løber over tre-fire dage hvert andet år i november og foregår på Dokk1 og lokalbiblioteker, men flere af aktiviteterne løber over hele eller dele af skoleåret.

Samarbejdet om litteraturfestivalen Albus

Der har siden 2022 været et tæt samarbejde om festivalen i både styregruppe og projektgruppe, hvilket har styrket sammenhængskraften til særligt byens skoler men også til dagtilbud. Helt konkret har det blandt andet betydet, at skolerne har tænkt litteraturfestivalens aktiviteter ind som en del af undervisningen med fokus på elevernes litteratur- og læseglæde.

Økonomien i Albus

Siden 2022 har MBU medfinansieret Albus med 200.000 kr. samt, hvad der svarer til 300.000 kr. i medarbejderressourcer fra Pædagogik, Undervisning og Fritid (PUF). Medfinansieringen fra MBU udgør en væsentlig del af Albus' samlede budget på i alt 745.000 kr. (ikke medregnet personaleressourcer). Der søges hvert år nye fonde for at finansiere festivalen, men det er svært at finde midler til tilbagevendende aktiviteter. I 2024 indhentede festivalen i alt 125.000 kr. fra eksterne fonde. Det er dermed ikke muligt at videreføre Albus i nuværende form uden tilskud fra MBU.

Det er gratis for skoler, daginstitutioner og familier at deltage i festivalen.

BØRN OG UNGE

Pædagogik og Forebyggelse
Aarhus Kommune

Skole

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 87 28 08

Direkte e-mail:
tikon@aarhus.dk

Sagsbehandler:
Tina Kornbeck Nielsen &
Sif Lüscher Rauff

Evaluering af litteraturfestivalen Albus

21. januar 2025
Side 2 af 3

Evalueringens formål, metode og format

Formålet med evalueringen er at undersøge børn, unge, familier og fagprofessionelles oplevelse og udbytte af festivalen i mødet med og glæden ved litteratur og læsning. Evalueringen skal bruges dels i en drøftelse af værdien af festivalen og det fremadrettede samarbejde på tværs af magistraterne og dels i en løbende forbedring og justering af Albus.

Empiriindsamlingen til evaluering er foregået ved semistrukturerede interviews og spørgeskemaundersøgelser med forskellige målgrupper herunder skoleelever, læseambassadører, lærere, pædagoger og besøgende i weekenden. Derudover er der hentet tilmeldings- og besøgstal. Evalueringen omfatter en samlet evaluering af Albus 2022 og 2024 og er gengivet i en PowerPoint-præsentation gennem billeder, tal og citater og i dette notat med baggrund og hovedpointer.

Albus i tal

I 2024 forløb Albus over 3 dage med i alt 70 arrangementer og 5.143 deltagere. Heraf 39 arrangementer for skole, 11 for dagtilbud og 20 for familier. 27 skoler (4 privatskoler) fordelt over hele byen deltog i festivalen. Til sammenligning forløb Albus i 2022 over 4 dage med i alt 54 arrangementer og 3.062 deltagere. Heraf 36 arrangementer for skoler, 7 for dagtilbud og 11 for familier. 25 skoler (4 privatskoler) deltog. Albus festivalen havde i 2024 flere arrangementer og deltagere på trods af, at den var afkortet til tre dage.

Arrangementer for dagtilbud, skole og familier

Festivalen bød på mange forskelligartede arrangementer med og omkring litteratur. Der var f.eks. bookcamps, forfatterbesøg, skrive- og tegnetworkshops, oplæsninger, musik, skattejagt, bevægelse og fortælleaktiviteter. Som en fast del af Albus forløber desuden hvert år litteraturkonkurrencen "Hvem vil være litterær" og litteraturprisen "Orla", der har et særligt fokus på børns litteraturvalg, læseforståelse, læseglæde og læsevaner.

Værdi og udbytte for børn, unge og fagprofessionelle

Eleverne tilkendegiver i evalueringen stor tilfredshed og glæde ved deltagelse i Albus. Mange elever giver udtryk for øget læselyst og glæde ved litteratur - oftest med grund i det forberedende forløb op til festivalen. Det kan f.eks. være gennem anmeldelsesskrivning, forberedelsen af spørgsmål eller ved at eleverne præsenteres for nye bøger gennem forløbet.

Flere af lærerne giver også udtryk for, at festivalen har givet et godt læringsudbytte, og at elementer fra festivalen kan bruges i undervisningen fremadrettet. Dette kan f.eks. være at bruge de samme bøger, aktiviteter eller forløb. Albus har altså også givet lærerne inspiration til, hvordan de kan

arbejde med litteratur på nye måder og dermed motivere børn og unges glæde ved at læse og skrive.

21. januar 2025
Side 3 af 3

Pædagogerne oplever ligeledes, at børnene har fået gode læseoplevelser og fået "puttet masser af sprog på". De giver også udtryk for, at de har fået øjnene op for, hvordan man kan kombinere fortælling, leg, kreativitet og kunst i litteraturformidlingen.

Børn og unges medinddragelse i Albus

Som en del af planlægningen og afviklingen af festivalen deltager hvert år en række frivillige børn i alderen 10-14 år - de såkaldte læseambassadører. Hensigten er at skabe en positiv bevægelse omkring læsning gennem samarbejde med børn. Læseambassadørerne giver selv udtryk for, at de er glade for at være en del af et inkluderende læsefællesskab og oplever deres deltagelse i Albus som givende og meningsfuld.

Albus sammenfattende og fremadskuende

Sammenfattende kan det konkluderes, at Albus har givet mange positive og værdifulde litteraturoplevelser for børn, unge og familier. Eleverne er blevet inspireret til at læse og de fagprofessionelle til nye formater af fortælling og litteraturarbejde kombineret med musik, kunst og leg.

De positive oplevelser med bøger og fortællinger er uden tvivl med til at styrke børn og unges læseglæde. Men det er naturligvis det lange seje træk og konstante litteraturdyk både i hjemmet, institutionen, skolen og på biblioteket, der i sidste ende har en betydning for læseglæden.

Hvis det bliver muligt at fortsætte samarbejdet om Albus, vil det derfor være vigtigt fremadrettet at have fokus på længere og gentagende forløb, der skaber tilknytning mellem dagtilbud, skoler og lokalbiblioteker og med inddragelse af forældre.

Derudover vil Albus skulle have et øget fokus på at skabe læseglæde for særlige målgrupper som f.eks. læsesvage, trossprogede eller sårbare. Diversitet i programmet og en nysgerrighed på nye formater for formidlingen af litteratur og positive læseoplevelser for børn og unge vil fortsat skulle være et omdrejningspunkt i Albus.

Punkt 3: Justering af ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn (HBL)

Tid: 20 min. Deltagere: Mette Søberg og Jens Møller Hald

2. april 2025
Side 1 af 4

Beslutningsmemo

Emne **Justering af ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn**
Til Rådmandsmøde den 8. april 2025

Børn og Unge

Pædagogik, Organisation og
Sundhed
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Helle Bach Lauridsen har sat punktet på dagsordenen med henblik på drøftelse og stillingtagen til forslag om justering af ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn i Børn og Unge, herunder reduktion af en årlig læringssamtale på skole- og UngiAarhus-området.

Chefteamet har besluttet, at den årlige læringssamtale på skoleområdet afskaffes fra 2025, mens den lovpligtige skoleudviklingssamtale bevares, samt at en af de to årlige læringssamtaler i UngiAarhus bortfalder gældende fra 2026. Dermed vil der fremover være en ensartethed på tværs af 0-18-årsområdet med én årlig samtale på dagtilbuds-, UngiAarhus-, og skoleområdet. Dette svarer til minimumskravet i dagtilbuds- og folkeskoleloven.

Byrådet har i 2021 taget stilling til antallet af læringssamtaler som en del af vedtagelsen af den samlede '[Ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn](#)'. Rammen er på en række punkter forældet, dels som følge af ny national lovgivning, nye byrådsbeslutninger, dels som følge af ændret praksis.

Det foreslås således, at en beslutning om reduktion af en årlig læringssamtale håndteres som en del af en byrådsbeslutning om en samlet justering af rammen for kvalitetsopfølgning og tilsyn i Børn og Unge.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles, at rådmanden:

- Drøfter og godkender udkast til byrådsindstilling.
- Drøfter og godkender udkast til justeret ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn i Børn og Unge.
- Drøfter og tager stilling til proces for en eventuel orientering eller inddragelse forud for fremsendelse til byrådsbehandling.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Med afskaffelsen af én af de to årlige læringssamtaler ophæves endnu et element i den byrådsbeslutede ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn.

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte telefon: 41 87 27 57

Sagsbehandler:
Patrick Larsen
Jens Møller Hald

Sags-id: EMN-2025-002217

Rammen er i forvejen på flere punkter forældet, hvorfor rammen ikke længe re svarer til praksis for kvalitetsopfølgning og tilsyn i Børn og Unge.

2. april 2025
Side 2 af 4

Den nye nationale lovgivning siden 2021 omfatter bl.a.:

- Minimumskrav til tilsynet på dagtilbudsområdet
- Fremtidigt evaluerings- og bedømmelsessystem i folkeskolen
- Folkeskolens Kvalitetsprogram
- Afskaffelse af det nationale kvalitetstilsyn på folkeskoleområdet.

Derudover afspejler den nuværende ramme ikke Børn og Unges arbejde med styrkelse og systematisering af tilsynet i retning af et mere risikobaseret tilsyn som anbefalet af STUK. I forlængelse af sagen på Søndervangskolen havde Børn og Unge den 10. december 2021 et møde med STUK om tilsynet på folkeskoleområdet i Aarhus Kommune. På mødet pegede STUK på, at den dialog- og tillidsbaserede tilgang til tilsyn fyldte mest på skoleområdet i Aarhus, mens det risikobaserede tilsyn burde styrkes.

Da rammen er et vigtigt styringsdokument i Børn og Unge for, hvordan tilsynsforpligtigelsen på dagtilbuds-, skole- og fritidsområdet løftes, foreslås en samlet opdatering af rammen, som godkendes i Byrådet. Det foreslås i byrådsindstillingen, at fremtidige justeringer og konsekvensimplementeringer af ny lovgivning delegeres til rådmanden med forudgående dialog med Børn og Unge-udvalget.

Rådmanden bedes forholde sig til eventuelt behov for inddragelse og høring forud for fremsendelse til byrådsbehandling. Det kan anføres, at justeringerne af rammen i høj grad allerede er en del af praksis som konsekvensimplementeringer af lovgivning på tilsynsområdet, og at niveauet lægger sig op ad minimumskravene i lovgivningen. Derfor er der ikke på samme måde som i 2021 tale om en helt ny Aarhus-tilgang til kvalitetsopfølgning og tilsyn. Chefteamet anbefaler, at interessenterne forinden orienteres om justeringen, enten skriftligt eller som orienteringsskilt på et af de allerede etablerede fora. Dette skal i givet fald skrives ind i byrådsindstillingen, ligesom tidsplanen eventuelt skal ændres.

I læsningen af udkastet til rammen kan rådmanden endvidere have opmærksomhed på følgende:

- I den eksisterende ramme var der tekstmæssigt fokus på at adskille, hvad der var kvalitetsopfølgning/udvikling, og hvad der var tilsyn. Der har efterfølgende i flere sammenhænge været drøftelser af, om denne skelnen er for kunstig, og der var forskellige tolkninger af,

2. april 2025
Side 3 af 4

hvilke aktiviteter, der var hvad. I den justerede ramme er det forsøgt skrevet mere sammen som to sider af samme sag.

- Den nuværende ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn er en samlet ramme for Børn og Unges tilbud. Det er forsøgt bevaret i den justerede ramme ved at gøre beskrivelserne 'generiske', dog med nuanceringer i de tilfælde, hvor noget kun gælder for fx dagtilbud eller skole.
- Den eksisterende ramme var som nævnt (efter STUKs vurdering) for tung på dialog/tillidssiden og for løs på den risikobaserede tilsynsside. I den justerede ramme er toningen forsøgt ændret. Er der ramt den rette balance i beskrivelsen af Børn og Unges tilsynstilgang?
- Den eksisterende ramme hedder: 'Børn og Unges ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn'. Det foreslås, at den justerede ramme hedder: 'Ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn i Børn og Unge'.

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Der er ikke nogen direkte økonomiske konsekvenser forbundet med forslaget. Ressourcemæssigt vil en reduktion af en årlige læringssamtale på skole- og UngiAarhus-området dog frigive ressourcer lokalt og centralt.

5. Videre proces og kommunikation

Forslag til tidsplan for den politiske beslutningsproces:

Aktivitet	Tid
Chefmøde	2. april
Rådmandsmøde	8. april
Fremsendelse til BA	9. april
Magistratsmøde	29. april
Byrådsmøde	14. maj
Udvalgsmøde	21. maj
Byrådsmøde	28. maj

I forlængelse af byrådsbeslutningen vil PUF gennemgå hjemmesider, intrasider og diverse beskrivelser om Børn og Unges tilsynspraksis med henblik på at tilpasse og opdatere beskrivelserne og erstatte rammen for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn med den opdaterede version.

Der vil følge en sag til chefteamet om den fremadrettede kvalitetsopfølgning specifikt på skoleområdet i lyset af afskaffelsen af det nationale kvalitetstilsyn, som træder i kraft fra den 1. april 2025. Sagen vil dels omhandle en systematik for dataopfølgning og grænseværdier i forhold til STUKs årlige

identifikation af skoler med 'bekymrende kvalitet', dels en systematik for faglig opfølgning for skoler med udfordringer.

2. april 2025
Side 1 af 1

Indstilling

Til Aarhus Byråd via Magistraten
Fra Børn og Unge
Dato Dato for fremsendelse

Justering af ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn i Børn og Unge

Forslag om opdatering af den byrådsbesluttede ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn i forlængelse af ændret lovgivning på området.

1. Resume

Den 12. maj 2021 vedtog Byrådet en ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn med dagtilbud, skoler og UngiAarhus-tilbud i Børn og Unge. Omdrejningspunktet i rammen er at understøtte en datainformeret praksis med systematisk opfølgning med afsæt i løbende dialog og gensidig læring.

Siden vedtagelsen er den bagvedliggende lovgivning blevet ændret på både dagtilbuds- og skoleområdet. På den baggrund er der bl.a. truffet nye separate byrådsbeslutninger, ligesom der er foretaget konsekvensjusteringer og afledte ændringer i praksis for kvalitetsopfølgning og tilsyn. Endvidere er arbejdet med tilsyn i Børn og Unge generelt blevet styrket og systematiseret.

Som følge af udviklingen indstilles en justeret ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn, som samler op på ændringerne og er tilpasset de aktuelle forhold. Det foreslås samtidigt, at fremtidige justeringer af rammen delegeres til rådmanden for Børn og Unge.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) den justerede ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn i Børn og Unge godkendes.

At 2) det delegeres fremover til rådmanden for Børn og Unge at foretage justeringer af rammen for kvalitetsopfølgning og tilsyn efter forudgående dialog med Børn og Unge-udvalget.

3. Hvorfor fremsendes indstillingen?

Siden vedtagelsen af rammen for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn i 2021 er der nationalt vedtaget en række lovændringer på området, som har medført et ændret grundlag for måden at følge op og føre tilsyn på Børn og Unges område.

På dagtilbudsområdet er der pr. 1. januar 2022 indført ny lov om tilsyn. Det betyder, at Byrådet den 8. juni 2022 har besluttet en ny ramme for tilsyn i dagtilbud i Aarhus, herunder at antallet af læringssamtaler i dagtilbud reduceres til én årlig samtale. I forbindelse med udmøntningen har Byrådet ønsket, at Aarhus Kommune skal lægge sig op ad minimumsniveauet i lovgivningen.

På skoleområdet blev det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem i folkeskolen vedtaget af Folketinget i 2022, hvormed kvalitetsrapporten blev afskaffet og erstattet af en årlig skoleudviklingssamtale. Intentionen med ændringerne var bl.a. at skabe en stærkere evalueringskultur i folkeskolen samt at fjerne unødigt bureaukrati. Som konsekvens er kvalitetsrapporten udfaset i Børn og Unge, og skoleudviklingssamtalen er trådt i stedet for én af de to årlige læringssamtaler på skoleområdet.

Med lovændringen om opgavebortfald på Børne- og Undervisningsministeriets område i december 2024 blev det nationale kvalitetstilsyn med folkeskolen afskaffet. I lovgrundlaget er det understreget, at kommunerne løbende skal følge den faglige udvikling og det faglige niveau på den enkelte folkeskole og i skolevæsenet, så der kan sættes ind på de skoler, klassetrin m.v., hvor kvaliteten halter, eller hvor eleverne ikke lærer det, de skal.

Med vedtagelsen af folkeskolens kvalitetsprogram i december 2024 er skolebestyrelsens rolle i skoleudviklingssamtalen blevet betonet. Det er nu tydeliggjort i folkeskoleloven, at en forældrerepræsentant fra bestyrelsen skal tilbydes at

deltage i samtalen. Herved får skolebestyrelsen mulighed for at bidrage med perspektiver på skolens udvikling i samtalen. Det skal ses i sammenhæng med, at bestyrelsen bl.a. har til opgave at sætte retning for skolen og føre tilsyn med skolens virksomhed.

Endvidere skal det nævnes, at Børn og Unge siden 2021 har styrket arbejdet med en systematisk tilsynspraksis. Efter anbefaling fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har der – særligt på skoleområdet – været fokus på at styrke tilsynet i retning af et mere risikobaseret tilsyn. Dette arbejde er heller ikke afspejlet i den oprindelige ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn i Børn og Unge.

I forbindelse med justeringen af rammen for kvalitetsopfølgning og tilsyn indstilles det, at ændringer fremover kan foretages af rådmanden for Børn og Unge efter forudgående dialog med Børn og Unge-udvalget. Erfaringerne har vist, at der er behov for mere smidighed i forhold til tilpasning af rammen til lovændringer, andre tilgrænsende byrådsbeslutninger, eventuelle ændringer i organisationsstruktur eller -betegnelser, redaktionelle præciseringer mv. Flexibiliteten skal sikre, at rammen hele tiden er ajourført og retvisende.

4. Hvilken værdi skabes for borgere og samfund?

Den justerede ramme bygger på værdigrundlaget og børnesynet i børne- og ungepolitikken og ambitionen om at skabe deltagelsesmuligheder for alle børn og unge.

Med afsæt i Aarhuskompasset er der fokus på at styrke den professionelle dømmekraft og organisatoriske læring gennem en åben og tillidsfuld dialog, hvor praksis deles lokalt og på tværs som baggrund for at vælge de bedste løsninger. Den justerede ramme understøtter en datainformeret praksis med løbende og systematisk opfølgning på kvaliteten.

Rammen skal samtidig omsætte byrådets lovpligtige tilsynsforpligtelse med de lokale enheder samt understøtte det løbende tilsyn i ledelseslinjen i Børn og Unge. Det skal bl.a. sikre en høj faglighed i de pædagogiske læringsmiljø-

er, et ensartet serviceniveau, en lovmedholdelig praksis og en sikker og bæredygtig drift.

5. Hvad, hvem og hvordan?

Elementerne i den justerede ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn er i vidt omfang allerede en del af driften og praksis på de forskellige niveauer i Børn og Unge. Byrådet og Børn og Unge-udvalget har været inddraget i og orienteret om ændringerne i forbindelse med udmøntningen af den nye lovgivning.

Som et eksempel på nye justeringer i rammen er de to årlige læringssamtaler på UngiAarhus- og skoleområdet fremover reduceret til én årlig samtale på linje med den beslutning, som Byrådet allerede har truffet på dagtilbudsområdet. Niveauet lægger sig dermed op ad minimumsniveauet i folkeskoleloven. På skoleområdet vil den resterende årlige samtale således være den lovpligtige årlige skoleudviklingssamtale.

De konkrete aktiviteter til kvalitetsopfølgning og tilsyn i ledelseslinjen er systematiseret gennem et årshjul for ledelsesdialoger for henholdsvis dagtilbud, UngiAarhus og skoleområdet, som er koordineret i forhold til, hvornår der er nye data. Systematikken i årshjulet skal medvirke til at bære viden fra lokale ledere tæt på praksis op gennem ledelseskæden og til Børn og Unge-udvalget.

6. Hvilke ressourcer kræves?

Der er ikke direkte økonomiske konsekvenser forbundet med indstillingen. En reduktion af en årlig læringssamtale på UngiAarhus- og skoleområdet vil dog frigive ressourcer lokalt og centralt.

7. Hvordan følges der op?

I forbindelse med de i rammen skitserede kvalitetsdrøftelser i Børn og Unge-udvalget hvert andet år på henholdsvis dagtilbuds-, skole- og UngiAarhus-området følges op på niveauet af kvalitetsopfølgning og tilsyn.

Bilag

Bilag 1: Ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn i Børn og Unge

Tidligere beslutninger

- Vedtagelse af Ramme for lokal kvalitetsopfølgning og tilsyn i Børn og Unge, Byrådsmødet d. 12.05.2021, punkt 5.
- Vedtagelse af Udmøntning af lov om tilsyn i dagtilbud, Byrådsmødet d. 08.06.2022, punkt 7.

Sagsnummer: EMN-2025-002217

Antal tegn: 7.552

Pædagogik, Organisation og Sundhed

Sagsbehandler: Jens Møller Hald

Tlf.: 23 80 85 04

Tlf.: 23 38 01 33

Ramme for kvalitetsopfølgning og tilsyn i Børn og Unge

Det gode børneliv – kvalitet for børnene og de unge

Børn og Unge arbejder for det gode børneliv med ambitionen om at styrke læring, trivsel og deltagelsesmuligheder for alle børn og unge. Der er samtidig en bestræbelse på at styrke chanceligheden, så alle børn og unge i Aarhus har mulighed for at udfolde deres sociale, personlige og faglige potentialer.

Det forudsætter høj kvalitet i alle tilbuddene, som bedst udvikles i en løbende dialog, hvor vi lærer af hinanden og bliver dygtigere sammen – det gode børneliv skabes bedst i fællesskab.

Rammen for kvalitetsopfølgning og tilsyn skal understøtte en praksis med løbende og systematisk opfølgning på og tilsyn med kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer. Rammen skal medvirke til at understøtte den professionelle dømmekraft og organisatoriske læring gennem en åben og tillidsfuld dialog, hvor praksis deles lokalt og på tværs som baggrund for at vælge de bedste løsninger for børnene. Dette gøres systematisk gennem brug af data, refleksion, beslutninger, handlinger og opfølgning på disse handlinger.

Det er et centralt princip, at læringskulturen i Børn og Unge, herunder kvalitetsopfølgning og tilsyn, er datainformeret. Data er i den forbindelse både kvantitative og kvalitative data, også kaldet 'det brede databegreb', hvor begge typer data er ligeværdige elementer i en datainformeret læringskultur.

Kvalitetsopfølgning og tilsyn i Børn og Unge går hånd i hånd og er i praksis overlappende. Kvalitetsopfølgning er udtryk for arbejdet med at udvikle og forbedre kvaliteten i børnenes læring, udvikling, trivsel og dannelse. Der tages afsæt i læringscirklen, hvor såvel pædagogiske som ledelsesmæssige beslutninger træffes på et datainformeret grundlag. Tilsynet handler om at sikre, at det pædagogiske arbejde i Børn og Unges tilbud lever op til de lovmæssige krav og byrådets beslutninger, herunder børne- og ungepolitikken.

Mens denne ramme er grundlaget for den overordnede kvalitetsopfølgning og tilsyn, er det ikke dens ærinde at sætte fokus på konkrete aktiviteter, forhold eller sager om børn og unge på individniveauet. Procedurer for opsyn og opfølgning i forhold til børnene og de unge, håndtering af vold og trusler, magtanvendelser, underretninger samt risikovurderinger af aktiviteter mv. er således rammesat andetsteds.

Formelle rammer for kvalitetsopfølgning og tilsyn

Det er byrådets overordnede ansvar at sikre og følge op på kvaliteten af de pasnings-, skole-, og fritidstilbud, der leveres til kommunens børn og unge. Ansvar for driften af enhederne kræver således, at kommunen løbende følger den faglige og pædagogiske udvikling i den enkelte enhed og på tværs, så der kan sættes ind, hvor kvaliteten halter.

Det påhviler således kommunen at påse, at dagtilbuds-, skole-, og UngiAarhus-området, herunder de enkelte enheder, giver et tilbud af den fornødne kvalitet, bl.a. målt på input (ressourcer, personale, timetal m.v.) og output (trivsel, sprogurderinger, test, karakterer m.v.) således, at børn og unge trives og lærer det, de skal. Herudover skal det sikres, at tilbuddene overholder lovgivningen samt efterlever kommunale politikker og kommunale styrelsesvedtægter.

Byrådets ansvarsområder er i den forbindelse beskrevet i henholdsvis dagtilbudsloven, folkeskoleloven og ungdomsskoleloven.

Ifølge dagtilbudsloven og ungdomsskoleloven har kommunalbestyrelsen ansvaret for **fritids- og klubtilbud, socialpædagogiske fritidstilbud samt ungdomsskoletilbud**. Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med indholdet af fritids- og klubtilbuddene og ungdomsskolen og den måde, hvorpå opgaverne udføres herunder at de mål og rammer, der er fastsat, efterleves.

Det følger af folkeskoleloven, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for **folkeskolerne**. Det indebærer et ansvar for den enkelte skole såvel som for kommunens samlede skolevæsen. Kommunalbestyrelsen har det endelige ansvar for undervisningens kvalitet og for, at børn og unge lærer det, de skal. Kommunalbestyrelsens ansvar for den enkelte skole udmøntes blandt andet gennem den årlige skoleudviklingssamtale. Børne- og undervisningsministeren oplyser årligt kommunalbestyrelsen om de eventuelle folkeskoler i kommunen, der har behov for styrket opmærksomhed på deres udvikling for at undgå vedvarende dårlig kvalitet.

Jf. dagtilbudsloven har kommunalbestyrelsen ansvar for **dagtilbuddene** og skal føre tilsyn med disse, herunder det pædagogiske indhold, den måde opgaverne udføres på mv. Kommunalbestyrelsen skal bl.a. fastsætte og offentliggøre kommunens rammer for dagtilbud og sikre, at rammer og indsatser medvirker til, at dagtilbuddene kan opfylde de krav, der følger af lovgivningen og kommunens sammenhængende børne- og ungepolitik.

Lovgivningen stiller en række minimumskrav til tilsyn i dagtilbud. Tilsynet skal være uvildigt, det skal føres med det levede børneliv, det skal indeholde uanmeldte og anmeldte tilsynsbesøg, det skal indeholde observationer og en dialog om kvaliteten, vurderingen af kvaliteten skal offentliggøres og dagtilbudsbestyrelsen skal have mulighed for at kommentere. Minimumskravene skal gennemføres minimum hvert andet år.

På den baggrund gennemføres et uvildigt tilsyn af fællesfunktionerne i alle dagtilbudsafdelinger inden for en toårig periode. Det uvildige tilsynsbesøg består af uanmeldte observationer efterfulgt af en dialog om kvaliteten på et anmeldt tilsynsmøde. Herefter vurderes kvaliteten i en tilsynsrapport, som offentliggøres på dagtilbuddets hjemmeside.

Løbende tilsyn i ledelseslinjen

I praksis er kommunens opgave med kvalitetsopfølgning og tilsyn på dagtilbuds-, skole- og fritidsområdet delegeret til Børn og Unge, hvor ansvaret ligger i ledelseslinjen. Afdelingerne i fællesfunktionerne understøtter arbejdet med tilsynet i ledelseslinjen gennem data, sagsbehandling og opfølgning på, at love og regler overholdes. Det ledelsesmæssige tilsyn skal undersøge og vurdere, om tilbuddet bliver drevet på en faglig, økonomisk og sikkerhedsmæssig forsvarlig måde.

Den løbende tilsynsforpligtelse varetages af de lokale ledere med reference til Børn og Unge-cheferne. At sikre udviklingen af kvaliteten samt sikre, at det daglige pædagogiske arbejde lever op til de lovgivningsmæssige krav, er en integreret del af den løbende, daglige ledelse af skoler, dagtilbud og UngiAarhus.

Det ledelsesmæssige tilsyn med den pædagogiske praksis og driften finder sted på daglig basis. Det finder sted, når der sparreres om konkrete indsatser, ved møder, ved besøg, ved behandling af klager og ved generelt at handle, når man får kendskab til forhold, som ikke fremstår i overensstemmelse med gældende krav og lovgivning.

Kvalitetsopfølgningen og tilsynet tager afsæt i et balanceret forhold mellem den dialog- og tillidsbaserede tilgang til tilsyn og den risikobaserede tilgang til tilsyn. En risikobaseret tilsynspraksis indebærer bl.a., at op-

følgnings differentieres, intensiveres og målrettes konkrete indsatsområder, hvis kvalitative eller kvantitative data giver anledning til en særlig eller konkret bekymring.

Det betyder, at opfølgningen og understøttelsen i nogle tilfælde differentieres, så den målrettes og intensiveres på de tilbud, hvor der er konstateret en bekymrende udvikling, og hvor børnenes trivsel, udvikling eller faglighed ikke løftes som forventet. På skoleområdet vil det typisk være de skoler, som Styrelsen for Undervisning og Tilsyn årligt identificerer i forbindelse med sin screening af skoler med bekymrende kvalitet. I dagtilbuddene vil det ofte være, når der på baggrund af bekymring i forbindelse med det uvildige tilsyn iværksættes et skærpet tilsyn. Det skærpede tilsyn betyder, at dagtilbuddene i samarbejde med afdelingerne i fællesfunktionerne udarbejder en handleplan, der beskriver, hvordan der arbejdes med og rettes op på de forhold, som giver anledning til bekymring.

Det indebærer også, at der er særlig fokus på områder, hvor der i tidligere tilsyn eller analyser er konstateret udfordringer, og at konstaterede udfordringer, uregelmæssigheder eller manglende regeloverholdelse i et eller flere tilbud kan gøres til genstand for en bredere opmærksomhed i flere tilbud.

Der er fokus på, at kvalitetsopfølgningen og tilsynet er systematisk, datainformeret og proaktivt og tager hensyn til gennemsigtighed. Der er samtidig en opmærksomhed på den organisatoriske viden med henblik på at mindske sårbarheden ved skift på ledelsesposter eller lignende. Det indebærer en ensartet praksis i forbindelse med dokumentation, journalisering og registrering.

Understøttende struktur – ledelsesdialoger om kvalitet

Individuelle ledersparringer

Tilsynet i ledelseslinjen understøttes af systematiske, individuelle ledersparringer således, at alle ledere i Børn og Unge har løbende sparringer med nærmeste leder. Ledersparringer mellem de tre øverste ledelsesniveauer (direktør, Børn og Unge-chefer og skoleledere/dagtilbudsledere/UngiAarhus-ledere) følger et årshjul med faste dagsordenspunkter. Årshjulet sikrer, at de samme data drøftes på omtrent det samme tidspunkt af året i hele ledelseskæden. Data drøftes først mellem de ledelsesniveauer, der er tættest på børnene og herefter mellem de ledelsesniveauer, der er længere fra børnene. Det giver mulighed for, at viden fra praksis kan flyde opad i ledelseskæden.

Der afholdes som minimum 6 årlige ledersparringer mellem Børn og Unge-chefen og den lokale leder. Ledersparringerne har et bredt blik på både drift og udvikling af den lokale enhed. Der er tale om et rum, hvor der kan træffes ledelsesmæssige beslutninger. Møderne giver den enkelte dagtilbuds-, skole-, og UngiAarhus-leder ledessparring på konkrete udfordringer samtidig med, at Børn og Unge-chefen får løbende indblik i driften af tilbuddet.

Til hvert sparringsmøde stilles en datapakke til rådighed, som giver lederne mulighed for at danne sig et hurtigt overblik over de vigtigste nøgletal inden for det aktuelle emne i en detaljeringsgrad, som det pågældende ledelsesniveau har brug for. Resultater, som kræver ledelsesmæssig opmærksomhed, fremhæves tydeligt med markering i datapakken. Tærskelværdierne for, hvad der kræver ledelsesmæssig opmærksomhed, er defineret på baggrund af lovgivning (fx minimumsnormeringer i dagtilbud), nationale tilsyn eller kommunalt vedtagne målsætninger.

En gang om året drøftes den såkaldte basistilsynsliste, der er et hjælperedskab i Børn og Unge til brug i forbindelse med det løbende tilsyn i ledelseslinjen. Redskabet omfatter dels en oversigt med beskrivelser af og henvisninger til udvalgte nedslag i lovgivningen, dels et tjeklisteskema efter samme opbygning.

Formålet er at styrke systematikken omkring tilsynet, så der løbende er en fælles opmærksomhed på, at tilbuddets organisering og tilrettelæggelse af læringsmiljøet og undervisningen er i overensstemmelse med gældende lovgivning og retningslinjer. Redskabet er således et afsæt for dialog om tilbuddets praksis på de forskellige områder.

Læringssamtaler

Der afholdes én årlig læringssamtale i alle dagtilbud samt i de tre UngiAarhus-søjler. Læringssamtaler er de datainformerende og lærende samtaler om børnenes og de unges læring, udvikling og trivsel, som sætter retning og skaber fremdrift for enhedens fokuserede arbejde med sin kvalitetsudvikling. Læringssamtalen er en del af tilbuddenes løbende arbejde med kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer.

En læringssamtale er en samtale mellem ledere, medarbejdere, forældre, faglige konsulenter og andre relevante deltagere med forskellige perspektiver på den fælles kerneopgave. Formålet med læringssamtalen er at blive klogere i fællesskab og gå i dybden med lokale fokusområder, der skal forbedre kvaliteten for børnene og de unge.

På dagtilbudsområdet afholdes læringssamtalen i forlængelse af det uvildige tilsyn. Resultater fra det uvildige tilsyn indgår som data til læringssamtalen sammen med andre relevante data. Data fra tilsynets observationsrapport og tilsynsrapport, herunder anbefalinger fra tilsynsrapporten, data i ledelsesinformationssystemet (LIS), data om arbejdet med den pædagogiske læreplan, evt. dagtilbuddenes egne data fra fx løbende evalueringer af sammenhængen mellem børnenes trivsel og udvikling og de pædagogiske læringsmiljøer, der belyser deres læringsfokus, danner afsæt for den årlige læringssamtale.

Efter læringssamtalen er det ledelsens ansvar at arbejde med de konkrete beslutninger fra samtalen. Der følges op på læringssamtalen på den efterfølgende individuelle ledersparring mellem Børn og Unge-chefen og den lokale leder.

Læringssamtaler understøttes med data i form af et digitalt og interaktivt dataoverblik for hhv. det enkelte dagtilbud, den enkelte skole, og den enkelte klub. Dataoverblikkene samler de vigtigste nøgletal om børn, personale og økonomi inden for det enkelte sektorområde.

Skoleudviklingssamtaler

På skoleområdet afholdes én årlig skoleudviklingssamtale, som er en ramme for en faglig dialog om skolens udviklings- og indsatsområder. På samtalen deltager ledere, medarbejdere, bestyrelsesmedlemmer, faglige konsulenter og andre relevante deltagere.

Intentionen med skoleudviklingssamtalerne er at styrke den fælles viden og forståelse af skolens udfordringer, udviklingsområder og de indsatser, der iværksættes. Skoleudviklingssamtalerne skal dermed understøtte fælles refleksion og samarbejde om skolelederens og kommunens opgaveløsning i forhold til de fælles udfordringer og styrke den pædagogiske udvikling.

Skolelederen har initiativret til at beskrive de udviklings- og indsatsområder, samtalen skal fokusere på. Fællesfunktionerne supplerer med samtaleemner efter aftale. Resultaterne fra de obligatoriske test i læsning og

matematik og anden relevant viden inddrages i skoleudviklingssamtalen. Samtalen skal følge op på tidligere skoleudviklingssamtaler. Skolen skal give en beskrivelse af resultaterne af skoleudviklingssamtalen, hvilket offentliggøres i en sammenfatning på skolens hjemmeside.

Efter skoleudviklingssamtalen er det ledelsens ansvar at arbejde med de konkrete beslutninger fra samtalen. Der følges op på skoleudviklingssamtalen på den efterfølgende individuelle ledersparring mellem Børn og Unge-chefen og den lokale leder.

Skoleudviklingssamtaler understøttes med data i form af et digitalt og interaktivt dataoverblik for den enkelte skole. Dataoverblikket samler de vigtigste nøgletal om elever, personale og økonomi.

Læringsmøder

Der afholdes fire årlige fælles læringsmøder i hver af Børn og Unge-chefernes ledergrupper. Læringsmødet skal ses som et supplement til de individuelle ledersparringer. Formålet med læringsmøderne er at skabe et rum for fælles drøftelse af aktuelle emner, gøre emnet til genstand for fælles læring for områdets ledere samt skabe en fælles øvebane i forhold til arbejdet med data.

For dagtilbudslederen/skolelederen/UngiAarhus-lederen skal læringsmødet bidrage til, at lederen kan lede på emnet i eget dagtilbud/skole/UngiAarhus-område. For Børn og Unge-chefen skal læringsmødet bidrage til, at der kan ledes og følges op efterfølgende.

Afrapportering til det politiske niveau

Systematisk fremlæggelse af data om kvaliteten

Børn og Unge-udvalget orienteres løbende om aktuelle data, der har national og/eller særskilt politisk bevågenhed således, at der fortløbende leveres relevant viden om kvaliteten af tilbuddene til det politiske niveau. Kvalitetsdata til udvalget fremlægges i udgangspunktet som korte skriftlige orienteringer. Det handler fx om karakterer, obligatoriske nationale test, overgang til ungdomsuddannelse, fravær, APV, sygefravær, sprog-vurderinger, elevtrivsel mv.

Der er fastsat et årshjul for præsentation af kvalitetsdata for Børn og Unge-udvalget med afsæt i, hvornår på året, der kan forventes at være aktuelle data. Med årshjulet vil der være en systematik i, at de samme data i udgangspunktet drøftes i ledersparringen, i ledelseskæden og efterfølgende fremlægges i overordnet form for Børn og Unge-udvalget på nogenlunde samme tid.

Kvalitetsdrøftelser i Børn og Unge-udvalget

Hvert andet år gennemføres der på skift kvalitetsdrøftelser i Børn og Unge-udvalget om henholdsvis dagtilbuds-, skole- og UngiAarhus-området. Kvalitetsdrøftelsen tager udgangspunkt i et kort dataoverblik med af-reportering af udvalgte kondenserede data, som udfoldes ved en præsentation for Børn og Unge-udvalget.

Kvalitetsdrøftelsen bygger bl.a. på faglige opsamlinger fra Børn og Unge-chefernes individuelle ledersparringen, læringsmøder, læringssamtaler/skoleudviklingssamtaler, nedslag på relevante data, datamønstre og -historik i forhold til tematikker, som særligt fylder, og som kan belyses ved hjælp af flere datakilder. Systema-

tikken i årshjulet for ledelsesdialoger skal medvirke til at bære viden fra lokale ledere tæt på praksis op gennem ledelseskæden og til Børn og Unge-udvalget.

Børneliv i Aarhus – oplæg til politisk drøftelse af kvaliteten på 0-6-årsområdet

Dagtilbudsloven foreskriver en politisk drøftelse af dagtilbudsområdet hvert andet år. Formålet med byrådets drøftelse af kvalitet i dagtilbuddene er at sikre de bedste betingelser og rammer for de aarhusianske børns trivsel, læring, udvikling, læring og dannelse i de aarhusianske dagtilbud.

Byrådet skal i forbindelse med opfølgningen på kvaliteten vurdere, om der er behov for iværksættelse af tiltag. Oplægget til politisk drøftelse ligger i umiddelbar forlængelse af, at der har været gennemført uvildige tilsyn i alle kommunens dagtilbuds afdelinger inden for en toårig kadence.

Oplægget til politisk drøftelse fremsættes for byrådet i foråret ulige år.

Inddragelse af børn, forældre og bestyrelser

Fokus på samskabelse og værdi for og med børn og forældre

I arbejdet med kvalitetsopfølgning og tilsyn er der et naturligt fokus på inddragelse af perspektiver fra børnene, de unge og deres forældre. Inddragelsen sker systematisk via de formelle organer som bestyrelser, børne- og ungebyrådet, elevråd (skoler) og senater (fritidstilbud), men også bredere end det. Alle børn, unge og forældre har en relevant stemme i det løbende arbejde med at udvikle Børn og Unges tilbud.

Rammerne og mulighederne for at inddrage børnenes og de unges perspektiv varierer på tværs af sektorerne i Børn og Unge. Børnenes alder har betydning for, hvilken form for inddragelse, der er mulig. Men der er en forpligtelse til lokalt at drøfte og tage stilling til, hvordan børnenes perspektiv lokalt bliver inddraget i kvalitetsopfølgningen – under hensyntagen til børnenes alder.

På skolerne og i fritidstilbuddene har henholdsvis elevrådene og senaterne en vigtig rolle. Formålet med at inddrage elevrådene og senaterne er dobbeltsigtet. For det første skal børnenes og de unges perspektiv på kvaliteten af deres læringsmiljø indgå i arbejdet med kvalitetsopfølgning, herunder i undervisningsmiljøvurdering mv. Inddragelse af elevrådene og senaterne har en vigtig feedback-funktion i forhold til ledelsens arbejde med at sikre det gode børneliv. For det andet har inddragelse af elevrådene og senaterne også et demokratisk dannende sigte.

Bestyrelsernes rolle

Dagtilbudsbestyrelser, skolebestyrelser og UngiAarhus-bestyrelser har en lovpligtig tilsynsopgave i forhold til det enkelte tilbud. Bestyrelserne har bl.a. til opgave at sætte retning for tilbuddet, fastsætte principper og føre tilsyn med tilbuddets virksomhed.

I forbindelse med arbejdet med kvalitetsopfølgning og tilsyn kan bestyrelsen – i dialog med ledelsen – løbende dagsordensætte det lokale arbejde med kvalitetsopfølgning og tilsyn, herunder arbejdet med lokale udviklingsområder.

Hvad angår læringsamtaler og skoleudviklingssamtaler har bestyrelsen til opgave lokalt at indsamle input fra rådene (brugerråd, forældreråd mv.), som har tættere føling med, hvad der rører sig lokalt. Rådene kan bidrage med konkrete perspektiver på, hvad de aktuelt er optaget af og hvilke refleksioner, de har i forhold til de lokale fokusområder. Bestyrelsen dagsordensætter – i dialog med ledelsen – løbende den lokale omsætning af tilbageløbet fra læringsamtaler.

På skoleområdet har en forældrerepræsentant fra skolebestyrelsen ret til at deltage i skoleudviklingssamtalen, jf. lovgrundlaget. Dette skal sikre, at skolebestyrelsen får mulighed for at bidrage med deres perspektiver på skolens udvikling i samtalen. Det skal ses i sammenhæng med, at skolebestyrelsen bl.a. har til opgave at sætte retning for skolen og føre tilsyn med skolens virksomhed, dog undtagen personale- og elevsager, og derfor vurderes som en relevant deltager i en årlig drøftelse af skolens udvikling.

På dagtilbudsområdet har forældreråd og dagtilbudsbestyrelser en central rolle i det uvildige tilsyn. Repræsentanter fra forældrerådene deltager i tilsynsmøderne, hvor dialogen om samarbejdet mellem dagtilbud og hjem er central. Forældrerådet har ligeledes mulighed for at udarbejde en kommentar til tilsynsrapporten i forbindelse med det uvildige tilsyn. I forbindelse med skærpede tilsyn har forældrerådet mulighed for at komme med en redegørelse eller kommentar til de forhold, som giver anledning til skærpet tilsyn.

Dagtilbudsbestyrelsen orienteres om resultatet, herunder mønstre og særlige opmærksomhedspunkter, fra det uvildige tilsyn på tværs af alle dagtilbudsafdelingerne. Der lægges op til en drøftelse i dagtilbudsbestyrelsen af, hvordan man vil arbejde og samarbejde med dagtilbudsledelsen om udviklingen af kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer. Dagtilbudsbestyrelsen har mulighed for at udarbejde og offentliggøre en kommentar til resultatet af det samlede uvildige tilsyn. I forbindelse med skærpet tilsyn orienteres dagtilbudsbestyrelsen om handleplanen og har mulighed for at kommentere.

Punkt 4: Forberedelse til byrådsmødet den 9. april 2025

Punkt 5: Evt.